

**Verdiepingsdag
'Actieve Hoop'**

Zaterdag
18 maart 2023
Aanvang 10.00 uur

De Voorhof
Kerkstraat 11
Delden

**De Balkan,
een vervolg**

Dinsdag
21 februari
Aanvang 20.00 uur

NIVON-gebouw

**Jaarvergadering
18 april
(onder voorbehoud)**

Ook in deze Nieuwsbrief:

- **Verslag van de Nieuwjaarsbijeenkomst van Agnes Coomans.**
- **Oproep om mee te denken over het werkplan van de afdeling**

Redactie Nieuwsbrief

Norbert de Beer
06-49928200
nadebeer46@gmail.com

Uitnodiging

18 maart 2023

Verdiepingsdag 'Actieve hoop'

Doe mee met de verdiepingsdag 'Actieve hoop'

Wil jij ondanks alle alarmerende berichten over de klimaatproblematiek hoopvol starten aan het voorjaar? Schrijf je dan in voor onze nieuwe verdiepingsdag 'Actieve Hoop'. Op deze dag staan jouw klimaatemoties centraal. Waar loop je tegenaan, wat ervaar je, twijfel je misschien of het zin heeft wat jij doet? Je onderzoekt hoe je deze emoties kunt omzetten in actie: jouw bijdrage aan een duurzame wereld. Doe mee op zaterdag 18 maart in Delden, meld je aan!

<https://www.humanistischverbond.nl/agenda/verdiepingsdag-actieve-hoop-delden/>

Kosten deelname:

- € 70 Standaard
- € 50 Leden Humanistisch Verbond
- € 35 Mensen met een minimuminkomen en studenten
- € 25 Leden Humanistisch Verbond met een minimuminkomen

Vervolg Verdiepingsdag 'Actieve Hoop'

Hoe ziet de dag eruit?

Op deze dag staan jouw klimaatnoties centraal. Waar loop je tegenaan, wat ervaar je, twijfel je misschien of het zin heeft wat jij doet? Je onderzoekt hoe je deze emotie kunt omzetten in actie: jouw bijdrage aan een duurzame wereld.

Dat waar je bang voor bent, staat vaak in verband met dat waar je waarde aan hecht. Je hebt alleen verdriet om dat waar je om geeft. Boosheid komt vaak voort uit passie en gevoel voor rechtvaardigheid. Door hierbij stil te staan, krijg je beter zicht op dat wat er voor jou toe doet, en waar je hoop uithaalt. We leunen daarbij op het werk van Ecofilosofe Joanna Macy, klimaatpsychologie en de humanistische tradities van geestelijke weerbaarheid.

Datum en tijd: 18 maart 2023 van 10.00 tot 16.30 uur
Locatie: De Voorhof, zaal Ambt, Kerkstraat 11 Delden.
Docent/trainer: Saskia Markx
Consumpties: Koffie en thee en melk en karnemelk bij de lunch worden aangeboden.
Lunch: Zelf brood of iets anders meenemen

Dinsdag 21 februari 2023

De Balkan, een vervolg

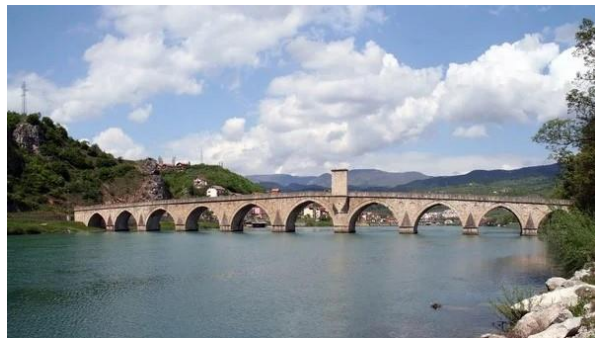
Door het overlijden van Wouter Muller kon zijn optreden op 21 februari helaas niet doorgaan. Afgesproken is dat Norbert de Beer op die avond zijn verhaal over de Balkan zal voortzetten.

Het is de bedoeling om dan meer aandacht aan de andere landen in de Balkan en de literatuur van die landen te besteden. Bruggen spelen daarbij een belangrijke rol

Locatie   Het NIVON-gebouw, Lodewijkstraat 1 te Hengelo
Tijd   20.00 uur

Brug van Mostar

Brug over de Drina bij Visegrad

Werkplan van de afdeling

Het bestuur levert sinds kort in september een werkplan aan bij het landelijk HV. Daarin staat welke activiteiten de afdeling het komende jaar wil ondernemen. Het voor 2023 ingediende werkplan zal worden behandeld tijdens de algemene ledenvergadering. Het bestuur wil echter de leden van de afdeling graag meer betrekken bij de inhoudelijke invulling van het werkplan en wil graag weten welke ideeën er bij de leden leven.

Voor 2023 hebben we de volgende activiteiten opgenomen:

1. Bestuursvergaderingen met als doel teambuilding en een goede voorbereiding op de bestaande activiteiten en de versterking van de samenwerking binnen de afdeling.
2. Brainstorm met actieve leden met als doel de betrokkenheid en de communicatie met actieve leden te versterken.
3. Activiteitencommissie die tot taak heeft het bespreken, voorbereiden en organiseren van diverse afdelingsactiviteiten voor de leden.
4. Opstarten van een gespreksgroep deze groep is inmiddels van start gegaan.
5. HV-Jongeren het creëren en behouden van het contact met de volgende generatie actieve leden.
6. Inzet sociale media het is vooral een wens om de media meer te gebruiken om – naast de al gebruikte communicatiemiddelen (Website, HV-Berichten en Nieuwsbrieven – contact te krijgen met de leden en eventuele belangstellenden, waarvoor de inbreng van jongere mensen nodig is.

Input van leden

Wij vragen de leden vast na te denken over andere activiteiten om die dan naar voren te brengen tijdens de Algemene Ledenvergadering, zodat ze toegevoegd kunnen worden aan het lopende werkplan of meegenomen bij de invulling van het werkplan voor 2024 dat in september 2023 weer aangeleverd moet worden in Amsterdam.

“Niemand is te klein om het verschil te maken”

VERSLAG NIEUWJAARSBIJEENKOMST MET HANS WALLINGA EN MARC TORKLER OVER KLIMAAT EN ECOHUMANISME.

Zondag 8 januari 2023 in Florilympha.

Buiten is het op deze januaridag 12 graden. Je zou zeggen dat de temperatuur preludeert op het onderwerp waarover binnen zal worden gesproken!

Rond half elf druppelen de HV-leden binnen en vullen de grote zaal van het uitnodigende Florilympha dat opnieuw onderdak biedt aan de 40 bezoekers van de traditionele nieuwjaarsbijeenkomst die na de coronajaren voor het eerst sinds 2020 weer in de januarimaand kan worden gehouden. Koffie en thee staan klaar en al gauw verspreidt zich een vrolijk geroezemoes door de ruimte.

Na het welkomstwoord van Norbert de Beer, leidt Margriet Meijling de sprekers van deze dag in. Ze benadrukt dat de afdeling in de loop der jaren vaker een bijeenkomst gehouden heeft waarin de onderwerpen duurzaamheid en klimaatverandering centraal stonden en refereert hierbij o.a. aan de bijeenkomsten met René ten Bos in 2019. Voor vandaag zijn uitgenodigd als eerste spreker wetenschapper Hans Wallinga, afgestudeerd in de experimentele natuurkunde en Marc Torkler, medewerker van het Landelijk Bureau van het Humanistisch Verbond. De totstandkoming van eco-humanisme als beleidsstandpunt bij het HV was een van zijn eerste projecten. Wij waarderen ook zeer de aanwezigheid van Elma Roelvink, coördinator vrijwilligerswerk van het landelijk HV.

Dan krijgt Hans Wallinga het woord. Op het scherm toont hij een foto van een zeilboot die vaart langs de tong van een gletsjer in Noorwegen en eigenlijk is daarmee de toon al gezet, want zijn we er niet allemaal van doordrongen dat het smelten van het gletsjerijs verontrustende vormen aanneemt en een teken is van een duidelijk waarneembare klimaatverandering? Klimaat en energie, daar spreekt Hans Wallinga over en hij doet dat aan

de hand van een praktisch schema op het scherm. Hij vertelt dat zijn belangstelling voor het weer stamt uit zijn jeugd door tochtjes met de zeilboot en tijdens zijn studieperiode kiest hij meteorologie als bijvak. Op een aansprekende, heldere manier geeft hij een korte inleiding over de natuurkundige aspecten die van belang zijn voor het weer. Hij spreekt over de warmtehuishouding van de aarde. In Nederland gaat de temperatuur sneller omhoog dan in veel overige landen en stijgt het energieverbruik schrikbarend door ons gebruik van fossiele energie die broeikasgassen uitstoot en verantwoordelijk is voor de toename van de CO₂ concentratie in de atmosfeer.

Hans benadrukt dat een wereldwijd klimaatbeleid noodzakelijk is en noemt het IPCC als intergouvernementele organisatie van de Verenigde Naties die ervoor zorgt dat beleidsmakers steeds over de meest actuele informatie over klimaatverandering kunnen beschikken. De verschillende landen waaronder Nederland worden vertegenwoordigd door departementen en kennisinstituten. Maar het blijft moeilijk alle neuzen één kant op te krijgen.

Hans geeft gelegenheid voor het stellen van vragen en daar wordt gretig gebruik van gemaakt. De overkoepelende vraag vanuit de deelnemers is: Hoe kan ik bijdragen aan de oplossing?

Belangrijk is in ieder geval bij verkiezingen te stemmen op de partijen die duurzaamheid in hun programma prioriteit geven, want huidige keuzes bepalen de toekomst zegt hij terecht.

Daarnaast zou het rijkste deel van onze bevolking zich voldoende aangesproken moeten voelen om mee te werken aan een rechtvaardiger verdeling van onze welvaart om de kloof tussen arm en rijk te dichten en ook die stem wordt steeds luider gehoord. Zijn conclusie is dan ook dat naast alle sombere berichtgeving er vanuit de samenleving tegengeluiden zijn die blijk geven van een bewustwording dat we zo niet langer door kunnen gaan. Het klimaatakkoord, NGO'S als Greenpeace en Oxfam Novib en duurzame initiatieven vanuit het bedrijfsleven en instellingen als Staatsbosbeheer zijn daar voorbeelden van.

En met dit positieve geluid sluit Hans zijn boeiende bijdrage aan onze nieuwjaarsbijeenkomst af onder een enthousiast applaus van de toehoorders.

De lunch gebruiken we in de gezellige eetzaal waarin gelegenheid is om met elkaar rond de tafels van gedachten te wisselen onder het genot van soep en een keur van broodjes. Na afloop is er gelegenheid om een ommetje te maken door de mooie, beboste omgeving.

Daarna is het spreker Marc Torkler die graag een brug wil slaan tussen het ochtend- en middagprogramma door iets te vertellen over de totstandkoming van het eco-humanisme als onderdeel van het milieubeleidsplan van het Humanistisch Verbond, langs de lijnen van de werkgroep Visie 2020. Hij begint zijn verhaal met in de ontstaansgeschiedenis van het HV te duiken en komt dan uit bij grondlegger Jaap van Praag. Je zou dan kunnen stellen dat eco-humanisme de herbronning is van het onderdeel "natuurlijkheid" in diens beginselverklaring. En het gaat dan niet om het toevoegen van nieuwe aspecten maar het actualiseren van de kijk op reeds eerder betrokken standpunten. Want: hoe kan er humanisme bestaan als het voortbestaan van de mens in het gedrang is omdat de leefomgeving niet meer bewoonbaar dreigt te worden? Uit de reacties van de deelnemers spreekt een grote bezorgdheid over de toekomst maar ook besef van de noodzaak om als individu bij te dragen aan een beter milieu. Na de thee volgt een levendige discussie onder leiding van Elma Roelvink die haar bezorgdheid uitspreekt over ons consumptiegedrag: "We worden niet gelukkig van meer producten" en graag van de deelnemers wil weten op welke manier zij in hun dagelijks leven omgaan met de milieuproblemen waar ze tegen aan lopen. In de wetenschap dat we nihilisme geen kans moeten geven omdat ook kleine stappen zin hebben sluiten we met elkaar deze dag af. Marc en Elma krijgen een warm applaus en evenals Hans laten wij ook hen niet met lege handen vertrekken!

Donderdag 12 januari lees ik in de Volkskrant een hoopgevende uitspraak van Kim Putters, voorzitter van de Sociaal Economische Raad: "Het maatschappelijke model dat zich richt op materiële groei loopt op zijn eind".

Agnes Coomans

Aanbevolen literatuur: J.P. van Praag- Grondslagen van humanisme. Meppel, Boom, 1978. blz. 88 en 89 over "natuurlijkheid"